

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Verksamheten

Stiftelsen för Östersjölaxens ändamål är att främja en långsiktigt hållbar förvaltning av vilda lax- och öringbestånd i Östersjön och dess vattendrag. Med Östersjön och dess vattendrag så menar stiftaren alla de habitat där det finns befintliga vilda lax- och öringsbestånd eller där fiskarterna kan etablera sig som har en historisk eller befintlig koppling till Östersjön, det gäller vattendragen, deras mynningsområden, längs kusten och ute i havet.

Stiftelsen för Östersjölaxens tillgodoser sitt ändamål genom att ge bidrag till organisationer som arbetar med fiskeförvaltning och fiskevård i Östersjön och dess vattendrag samt ge bidrag till forskningsprojekt eller andra åtgärder som stärker de vilda lax- och öringbestånden. Stiftelsen kan även förvärva nyttjanderätt eller äganderätt över fastigheter eller annan egendom som innehar fiskerätt i Östersjön och dess vattendrag samt att förvalta dessa rättigheter på ett sätt som främjar stiftelsens ändamål. Projekt som stiftelsen stöttat under 2019 finns listade nedan.

Resultat och effekter av Stiftelsen för Östersjölaxens insatser är att det har bidragit till att många fler fiskar har fått möjlighet att vandra upp i sina älvar för att leka och säkra nästa generation av vilda laxar och öringar i Östersjöälvarna. Stiftelsens insatser har även bidragit till att öka medvetandet om Östersjölaxens svåra situation hos allmänheten.

Styrelsen har under verksamhetsåret bestått av:

- Claes Bourghardt – Ordförande, Svenskt näringsliv.
- Glenn Douglas – Sekreterare, Sportfiskarna och Kommunförbundet Norrbotten.
- Hans Lundqvist – Kassör, Professor Emeritus SLU Institutionen för Vilt, fisk och miljö (Umeå).
- Greta Von Rosen Stövind – Ledamot, Stiftelsejurist.
- Peter Westman – Ledamot, WWF – Naturvårdschef.
- Carina Wallin – Ledamot, Sportfiskarnas förbundsstyrelse.

Suppleanter:

- Johan Östergren – SLU Institutionen för Akvatiska resurser (Drottningholm)

Adjungerande:

- Martin Falklind – Fiskejournalen och Ecofilm.

Personal:

- Thomas Johansson - Generalsekreterare. Anställd.
- Anders Wallgren – Hållbarhetschef. Konsult på heltid.
- Mattias Drugge – Kommunikationsansvarig. Konsult på timmbasis.

Uppdrag:

- Revisor: Gunilla Lundskog, Grant Thornton.
- Bokförare: Lars Redebrandt, L Redebrandt AB.

Stiftelsen för Östersjölaxens styrelse har under 2019 haft sammanträde vid två tillfällen: 15/2 och 12/5.

Verksamhetsåret 2019

Stiftelsen för Östersjölaxen har under året hjälpt ett flertal förvaltningsorganisationer i svenska Östersjöälvar med att begränsa uttaget på enskilda vilda bestånd av lax och öring. Detta har vi gjort genom arrende av fiskerätter i anslutning till älvmyningarna, själva eller tillsammans med närmast berörda förvaltningsorganisationer. Dessa arrenderade områden kommer inte att användas för fiske under arrendetiden. Stiftelsen för Östersjölaxen har även stöttat andra projekt som på olika sätt förbättrat situationen för Östersjöns vilda bestånd av lax och öring.

Kalixälven

Kalixälven är en av Sveriges största älvar och har nationalälvsstatus och är alltså skyddad från utbyggnad. Stiftelsen stödjer Kalixälvs Ekonomisk förening med arrenden av nu totalt 21 av de totalt 37 fiskeplatserna som ägs av Ytterbyns skifteslag i Kalixälvens mynning.

Råneälven

Råneälven är Sveriges största skogsälv och mynnar i Bottenviken vid Rånefjärden. Älven har stor potential som laxälv eftersom den är cirka 210 km lång utan kraftverksdammar inom ett avrinningsområde på ca 4207 km². Som ett led i satsningen på att förbättra laxbeståndet har en överenskommelse träffats med Rånbyns Samfällighetsförening vid mynningen till Råneälv som medger att Degerselsbygdens Samfällighetsförening arrenderar Rånbyns samtliga fiskeplatser i mynningsområdet med stöd från Stiftelsen för Östersjölaxen.

Stiftelsen för Östersjölaxen

Org.nr. 802479-8970

Piteälven

Piteälven är en av Sveriges fyra nationalälvar. Beståndet av lax och öring är svagt i älven. Stiftelsen för Östersjölaxen går in och hjälper föreningen att begränsa fisket ytterligare genom att arrendera upp ett flertal områden söder om Piteälvens mynning i området kring byn Jävre. Totalt arrenderas nu 11 av byns totalt 13 vatten.

Åbyälven

Åbyälvens har ett unikt bestånd av lax och öring. Drygt tre mil upp i älven finns ett kraftverk (Hednäs) som försvårar för fisken att passera upp till de stora lek och uppväxtområdena uppströms. Beståndet är i dagsläget svagt. Åbyälvens nedre FvO arrenderar tre fällplatser i Åbyälvens mynning. Stiftelsen för Östersjölaxen medfinansierar dessa arrenden.

Kågeälven

Efter nära trettio års arbete från FvO att återetablera de forna bestånden av lax och öring i Kågeälven så har man idag uppnått god status på den egna vandringsfisken. Kågeälven klassades år 2014 som vildlaxälv av Internationella Havsforskningsrådet. Kågeälvens nedre FvO är ett engagerat fiskevårdsområde som alltså arbetat målmedvetet för att återetablera vilda lax och öringbestånd. Antalet fällor i området har minskat från 13 fällor år 2007 till att det idag inte finns någon laxfälla i området. Från 2018 efterskänkte dessutom Kåge Byamän fiskerätten med fasta redskap på Kåges vatten för de kommande tio åren till Kågeälvens nedre FvO. Kågeälvens nedre FvO arrenderar även samtliga vatten av Ostvik samt merparten av Östanbäck bys fiskevatten. Arrendena som nu görs med stöd av Fiskevårdsområdena tillsammans med Stiftelsen för Östersjölaxen begränsar uttaget på lax och öring inte enbart för Kågeälven utan även för närliggande Byske och Åby älvar och ger samtliga tre älvar möjlighet till att återuppbygga starka och livskraftiga bestånd till nytta och glädje för laxen, sportfisket och våra älvdalar.

Bureälven

Bureälven har haft ett historiskt bestånd av lax men mänsklig påverkan har sedan länge ödelagt detta unika laxbestånd. Ett bestånd av havsöring har dock återetablerats med stor framgång i älven och ett aktivt arbete från Skellefteå kommun med att återställa de förstörda livsmiljöerna i älven pågår. Stiftelsen för Östersjölaxen stöttar Bureälvens nedre FvO med att arrendera upp 7 av totalt 11 fiskeplatser i anslutning till Bureälvens mynning. Förhoppningen med dessa åtgärder är att stärka det befintliga beståndet av öring men även i framtiden kanske få tillbaka laxen till Bureälven.

Lövånger

Mellan Bureälven i norr och Rickleån i söder har vi en lång kuststräcka som under lång tid haft ett omfattande yrkesfiske på lax. DNA analyser gjorda 2013 - 2014 av SLU Aqua, https://pub.epsilon.slu.se/13233/1/ostergren_j_et_al_160412.pdf visar på att fångsterna som görs i detta område till stor del beskattar ett flertal svaga bestånd i norra Västerbotten och Norrbotten. Samtliga 3 fiskeplatser inom Gammelbyns skifteslag arrenderas tillsammans med Sportfiskarna från 2018 till 2022 samt Stiftelsen arrenderar själva samtliga 5 fällplatser inom Lövsele-Norets byalag för perioden 2019 till 2023.

Ångermanälven

Från år, 2019 och tre år framåt till och med 2021 har Stiftelsen samtliga arrenden på Gånsvik S:4 samfällighetsförenings vatten som ligger långt ut i kustbandet på Härnön utanför Ångermanälvens mynningsområde. Här passerar vildlax på sin resa hem till sina älvar i norr så det är en strategiskt viktig plats att skydda.

Överlevnad på kort och lång sikt hos frisläppt (utkastad) lax (*Salmo salar*) i fiske med PushUp-fälla.

Under 2019 genomfördes ett projekt för att studera hur lax som fångas i yrkesfisket med så kallade PushUp-fällor klarar en återutsättning efter fångst. Utförare var Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och syftet med projektet är att ta fram kunskap som kan användas för biologisk rådgivning till Havs- och vattenmyndigheten. I projektet märks lax med radiosändare och frisläpps sedan varefter de följs under ca ett år. Studien genomförs på två platser, utanför och i Torneälven respektive Dalälven. I Dalälven frisläpps märkta laxar i en invallad försöksdel av älven, och forskarna kunde där studera hur laxarna klarar sig minut för minut. På så sätt kan man få information om eventuell dödlighet på både kort och lång sikt för varje individ. Utanför Torneälven frisläpptes märkt lax direkt i havet efter fångst, och när de sedan simmade upp i Torneälven kunde den följas. Studien omfattar två olika vittjningsmetoder, en traditionell metod och en med så kallad vittjanpåse. Den senare metoden innebär att laxen hanteras särskilt skonsamt, då den inte ligger i luften och sprattlar innan frisläppandet. I Dalälven användes även en särskild kontrollgrupp av lax som vandrat upp i älven själva och fångats i avelsfisket och alltså inte hanterats i yrkesfisket.

Under vintern kommer forskarna att göra en första analys av resultatet. En mer omfattande rapport kommer att färdigställas först i början av nästa år. Projektet finansieras av Havs- och vattenmyndigheten och Stiftelsen för Östersjölaxen.

Kunskaphöjande projekt

För att lyfta kunskapsnivån hos såväl allmänheten som hos myndigheter, politiker och media, kommer Stiftelsen för Östersjölaxen att satsa på rörlig media. Vi har gett produktionsbolaget Ecofilm i uppdrag att producera klipp och informationsfilmer om laxen och dess vattenmiljöer. Laxens samspel med andra arter, från vattendragens källflöden till havet, dess utmaningar och värde behöver belysas så att en bred publik kan ta dem till sig. Genom att använda det rörliga mediets kraft, vill vi skapa en relation till laxen som också gör det lättare att förstå varför laxen behövs.

Stiftelsens säte är Skellefteå

Flerårsjämförelse*

	2019	2018	2017	2016	2014/2015
Nettoomsättning	595 535	2 169 397	183 344	1 627 946	4 056 528
Balansomslutning	6 239 507	11 977 694	14 516 340	4 673 612	3 559 916
Soliditet (%)	44,76	34,00	29,06	98,71	98,13
Ändamålskostnader	280 175	1 067 330	295 464	329 107	259 681

*Definitioner av nyckeltal, se noter

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

-Under 2019 etablerades en årligt återkommande konferens om fisk- och fiskeutvecklingsfrågor som kallas Fiskeforum. Arrangörer är Stiftelsen för Östersjölaxen tillsammans med Jordbruksverket, HaV, Landsbygdsnätverket, Sveaskog, Sportfiskarna och Svensk Sportfiskehandel. På 2019 års Fiskeforum var temat för diskussionerna Fisketurism. Konferensen 2019 förde samman hela sportfiskenäringen och nyckelaktörerna i det system som påverkar utvecklingen av en hållbar fisketurism i Sverige, såsom offentliga beslutsfattare, finansärer, förvaltare, lagstiftare, produkt- och affärsutvecklare, forskare samt fisketuristiska entreprenörer och utrustningsbranschen. Konferensen blev mycket lyckad och gästades av H.M. Konungen samt berörda ministrar och generaldirektörer.

-Vi har med hjälp av PR-byrån JUNO arbetat fram en Kommunikationsplan för Stiftelsen för Östersjölaxen.

-Vi har under året engagerat oss i problematiken runt kraftverksdammar och andra dammanläggningar i bl.a. Mörrumsån, Emån, Testeboån, Lillpiteälven och Åbyälven.

-Vi ingår från och med den 5 december i en samverkansgrupp om den Nationella prövningsplanen för vattenkraft som arrangeras av Vattenkraftens miljöfond.

-Vi har löpande kontakt med vildlaxälvarnas förvaltningsorganisationer för att ytterligare stärka detta för oss och för laxen så viktiga nätverk.

-Vi engagerar oss mycket i den oroande sjukdomssituationen för Östersjölaxen och öringen där vi bidrar med information om läget från Österjölaxarna.

-Vi har kontakt med kustbyarna i anslutning till vildlaxälvarna eller kustområden med omfattande fiske där risk finns att svaga vildlaxbestånd beskattas. Vi har nu kontakt med ett 50 tal byar från Gävle upp till Haparanda skärgård.

-Vi har kontakter med yrkesfisket och husbehovsfiskare i känsliga områden längs Östersjökusten.

-2019 var det Laxens år. Stiftelsen arrangerade ett event i samarbete med Patagonia och Skellefteå kommun. I samband med Fiskefesten i Skellefteå som är Norrlands svar på Sportfiskemässan så arrangerade vi eventet. Det kom över 250 personer som fick se Sverigepremiären av Patagonias nya film, Artfishal som handlar om hotet från de odlade laxarna.

-Laxskyddare, är ett koncept som Stiftelsen för Östersjölaxen precenterade under våren för att engagera gräsrotterna. Här kan alla vara med och hjälpa oss i vårt arbete genom att varje månad skänka en liten summa pengar till Stiftelsens arbete.

-Vi har under året hållit föredrag och medverkat i media vid ett flertal tillfällen kring frågor gällande Östersjölaxen.

-Vi har nära kontakt med myndigheter, stora markägare samt kommuner och Länsstyrelser som har Östersjölaxälvar.

-Vi har ett nära kontakt med Sportfiskarna, Älvräddarna, Östersjölaxälvar i samverkan, Seff, Naturturismföretagarna, Branschorganisationerna (Redskapstillverkarna), Sveaskog och Fiskevattenägareförbunden.

-Vi har nära kontakt med andra länders organisationer som jobbar med laxfrågan. Redd Villaksen, Norske Lakselver, NASF, Orri Fund, NASCO (Nord Atlanten), FQSA (Kanada Quebec), Inland Fisheries Irland, Atlantic Salmon Trust m.fl.

-Vi deltar i nationella arbets- och referensgrupper tillsammans med HaV och Jordbruksverket.

-Vi har under verksamhetsåret suttit med i "Ekosystembaserad fiskförvaltning" samt Rådgivande gruppen för fritidsfiske och fisketurism". Vi har även med inbjudan av Regeringskansliet deltagit som sakråd om EU-kommissionens översyn av Ramdirektivet för vatten. Jordbruksverket har fått uppdraget att tillsammans med HaV och Näringsdepartementet ta fram en Nationell strategi för hur vi ska förvalta och nyttja våra bestånd. Som en av totalt 40 organisationer har Stiftelsen för Östersjölaxen blivit inbjuden att sitta med i en Intressentdialog för framtidens förvaltning.

Stiftelsen för Östersjölaxen

Org.nr. 802479-8970

-En ny plan för Östersjölaxen håller på att tas fram med länderna kring Östersjön. Stiftelsen för Östersjölaxen har fått tillfälle att sitta med på ICES möten. Här deltar även representanter från Baltfish som kommer att färdigställa planen till Kommissionen.

-Stiftelsen har för närvarande sex "Ambassadörer". De stödjer oss med ett årligt bidrag om 50,000 kronor under fem år. Det startades vid den senaste insamlingsgalan i februari 2018. Vår ambition är att nå 10 bidragsgivare. (Dvs 500,000:-/år). Denna årliga donation plus årlig utdelning från Humanfonden kommer att täcka huvuddelen våra årliga kostnader.

-Under året har Stiftelsens Ordförande, Claes Bourghardt haft regelbundna kontakter med vår beskyddare, H.M.Konungen, vars support har avgörande betydelse för Stiftelsen för Östersjölaxen.

Kommunikation.

Under året har Stiftelsen för Östersjölaxen anlitat Mattias Drugge som Kommunikationsansvarig. Mattias är en av Europas främsta kastinstruktörer och en mycket omtyckt fiskeprofil. Han har under sina 19 år i Sportfiskebranschen hunnit jobba med flera av de största producenterna inom framförallt flugfiske, så som: Hardy, England. Greys, England. Rio Fly Lines, USA. Fish Pond, USA. Loop Tackle Design, Sverige. Guideline, Norge. Vision, Finland. Fly Dressing, Sverige samt Pure Fishing som är ett av världens största sportfiskeföretag. Mattias har ett genuint engagemang för Östersjölaxen och har en tidigare bakgrund inom mediavärlden. Han är utbildad på Beckmans designhögskola och har jobbat som Art Director på några av Sveriges främsta reklambyråer. Mattias har under 2019 producerat nyheter på Stiftelsens hem- och Facebook sida.

Stiftelsens Hållbarhetschef

Stiftelsen har från den 1 februari 2019 på konsultbasis anlitat Anders Wallgren som Hållbarhetschef. Anders har en lång bakgrund inom den finansiella sektorn, och har arbetat med kapitalfrågor i relation till hållbarhet i många år.

Anders uppgift är att hjälpa till med insamling av medel till Stiftelsens verksamhet

Förändringar i eget kapital

	Ändamålsbest. medel	Fritt eget kapital
Belopp vid årets ingång	250 000	3 822 490
Årets förlust		<u>-1 279 637</u>
Belopp vid årets utgång	<u>250 000</u>	<u>2 542 853</u>

Stiftelsen för Östersjölaxen

Org.nr. 802479-8970

RESULTATRÄKNING

	Not	2019-01-01 2019-12-31	2018-01-01 2018-12-31
Stiftelsens intäkter			
Gåvor	2	595 535	2 001 760
Övriga rörelseintäkter		705 000	167 637
Summa stiftelsens intäkter		1 300 535	2 169 397
Rörelsens kostnader	3		
Ändamålskostnader		-1 031 431	-1 067 330
Insamlingskostnader		-1 696 792	-876 239
Administrationskostnader		<u>-260 022</u>	<u>-371 275</u>
		-2 988 245	-2 314 844
Förvaltningsresultat		-1 687 710	-145 447
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		408 853	0
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>-780</u>	<u>-903</u>
		408 073	-903
Resultat efter finansiella poster		-1 279 637	-146 350
Årets resultat		<u>-1 279 637</u>	<u>-146 350</u>

Stiftelsen för Östersjölaxen

Org.nr. 802479-8970

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR

	Not	2019-12-31	2018-12-31
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav		0	2 000 000
		0	2 000 000
Summa anläggningstillgångar		0	2 000 000
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		630 000	167 637
		630 000	167 637
Kassa och bank			
Kassa och bank		5 609 507	9 810 057
Summa kassa och bank		5 609 507	9 810 057
Summa omsättningstillgångar		6 239 507	9 977 694
SUMMA TILLGÅNGAR		6 239 507	11 977 694

Stiftelsen för Östersjölaxen

Org.nr. 802479-8970

BALANSRÄKNING

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Stiftelsekapital

2019-12-31

2018-12-31

Not

250 000

250 000

250 000

250 000

Fritt eget kapital

Balanserat resultat

Årets resultat

3 822 490

3 968 840

-1 279 637

-146 350

2 542 853

3 822 490

Summa eget kapital

2 792 853

4 072 490

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder

Aktuell skatteskuld

Övriga skulder

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Summa kortfristiga skulder

131 766

1 106 471

20 469

0

47 572

8 550

3 246 847

6 790 183

3 446 654

7 905 204

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

6 239 507

11 977 694

NOTER**Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper**

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäktsredovisning

Inkomsten redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Företaget redovisar därför inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om ersättningen erhålls i likvida medel direkt vid leverans. Avdrag görs för lämnade rabatter.

Gåvor och bidrag

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Bidrag som erhållits för att täcka vissa kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som stiftelsen fått eller kommer att få.

Inkomstskatt

Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats.

Aktuell skatt värderas till det sannolika beloppet enligt de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen.

UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER**Not 2 Gåvor** **2019** **2018***Gåvor som redovisas i resultaträkningen*

Allmänheten	145 535	714 760
Företag	450 000	1 287 000
	<u>595 535</u>	<u>2 001 760</u>

Not 3 Personal **2019** **2018***Medelantal anställda**Löner, ersättningar m.m.*

Löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader har utgått med följande belopp:

Löner och ersättningar	461 280	420 000
Pensionskostnader	38 955	35 243
Sociala kostnader	154 433	140 514
Summa	<u>654 668</u>	<u>595 757</u>

Not 4 Definition av nyckeltal*Soliditet*

Justerat eget kapital i procent av balansomslutning

Stiftelsen för Östersjölaxen

Org.nr. 802479-8970

NOTER

Skellefteå 2020-

Claes Bourghardt

Hans Lundqvist

Glenn Douglas

Greta von Rosen Stövind

Carina Wallin

Peter Westman

Vår revisionsberättelse har lämnats den 2020

Grant Thornton Sweden AB

Gunilla Lundskog
Auktoriserad revisor

